

Független Magyarország

Egy szám
1500
korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 8. szám.
Telefon-szám: 164.

Feloldó szerkesztő:
FODOR KÁROLY.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 100.000 K.
Vidékre negyedévre 120.000 K.

Egy szám
1500
korona.

Rausenberger őrnagy provokáltatta Prónay Pált

Budapest, jan. 14. Ismeretes az az affér, mely a Léderer gyilkosságából kifolyólag Prónay Pál és Rausenberger őrnagy között támadt. Prónay ugyanis dühösen sértegetni kezdte Rausenbergert, aki ma polgári segédekkel provokáltatta.

A forgalmi adó reformja.

Budapest, 925. január 14. A forgalmi adó ügyében pénteken újabb ankét lesz a kereskedelmi miniszteriumban. A ker. és iparkamara, az OMKE, a Gyosz, a Baross szövetségen kívül a mezőgazdasági érdekeltségek is jelen lesznek így az OMGE is.

A magyar belügyminiszter nem engedélyezi a Margitszigeti játék-klubot.

Budapestről jelentik: Szó volt arról, hogy a Margitszigeten külföldi tőke bevonásával játékkaszinót fognak létesíteni, sőt a legutóbbi napokban az a hír terjedt el, hogy a belügyminiszter a kaszinó működését máris engedélyezte. Rakovszky Iván belügyminiszter azonban hivatalos nyilatkozatban határozottan megcáfolta az engedély megadásáról szóló híreket. „Nem adok engedélyt új kártyaklub létesítésére, sőt azokat is feloszlatom, amelyek üzletszerűen foglalkoznak a kártyázók felhajtásával.” A fővárosban működő klubok kíváncsian várják a belügyminiszter kijelentését követő eseményeket, vajjon valóban betiltják-e egyes kaszinók működését a túlzott szerencsejáték folytatása miatt.

A buza ára 1925. jan. 14-én,
Budapesten 580.000 kor.
Bajai piacon 530.000 kor.
Aranykorona 14714.

Anglia figyelmeztette Szerbiát a horvátokkal szemben alkalmazott terror miatt

Budapest, 925. január 14. Igen megbízható forrásból érkezett az az értesítés: hogy az angol kormány szigorúan figyelmeztette a szerbeket arra, hogy hagyjanak fel a már-már kibírhatatlan terrorral. Horvátországban Kok községben a parasztok és csendőrök között véres összecsapás volt. Egy ember meghalt, sokan megsebesültek.

A rablógyilkos főhadnagy multja.

Budapestről jelentik: A Léderer házaspár multjának felderítése érdekében 23 detektív és egy csomó rendőrtiszt végez nyomozást. Megállapították, hogy Léderer főhadnagy a kommun bukása után Dunaföldváron egy vérbíróságnak volt az elnöke, két embert halálra ítél és ezeket maga végezte ki. Sajátkezűleg temette el. Léderer felesége ebben az időben sokat utazott Bécs és Budapest között, nagy mulatságokon vett részt Bécs-

ben. Ebben az időben sok ember eltűnt Bécsben és azok még máig sem kerültek elő. Azt hiszik, hogy ezeket az embereket Léderer né léprecsalta és férjével együtt kifosztották és meggyilkolták. A bécsi rendőrség hűzőzi Léderert sikkasztás és csalás miatt, feleségét sikkasztás és lopás miatt. Léderer főhadnagyot különben nem a budapesti, hanem a miskolci honvéd hadbíróóság vonja felelősségre.

Februárban megkötik a jugoszláv-magyar fogolycsere-egyezményt.

Megkezdődtek a tárgyalások Jugoszlávia és Magyarország között.

Belgrád. Az SHS. királyság és Magyarország között a legrövidebb idő belül megindulnak azok a tárgyalások, amelyek a politikai foglyok kicserélésére vonatkoznak. Magyarország egyedül Jugoszláviával nem kötött még cserefogoly-egyezményt, legutóbb azonban mindkét állam kormánya hajlandóságot fejezte ki ennek az egyezménynek a létrehozására.

A fogolycsere egyezmény megkötésére irányuló tárgyalások a legutóbbi napokban kontrét megvalósulás stádiumába jutottak, ugyanarra, hogy a tárgyaló felek előreláthatólag még január végén, vagy február elején összeülhetnek. Magyar részről a Jugoszláviával folytatandó tárgyalásokat dr. Gajzágó László külügyminiszteri tanácsos fogja

vezetni, aki jelenleg a magyar-román vegyes döntőbíróóság tárgyalásain kívül időzik Párisban.

Január hó 20-ika körül érkezik vissza Gajzágó tanácsos és ekkor nyomban hozzáfog a Jugoszláviával meginduló tárgyalás anyagának előkészítéséhez.

**Zürichi nyitás:
Budapest 71%.**

**Carternek ismét
szabad az ásatás.**

Londonból jelentik: A Daily Telegraph értesülése szerint az egyiptomi kormány hosszas tárgyalás után Harvard Carternek újból megadta az engedélyt az ásatásokra

Bíróság elé állítják Cuza jassyi egyetemi tanárt.

Bukarestből jelentik: A jassy egyetem tanácsa elhatározta, hogy Cuza egyetemi tanárt, a diákzavargások előidézőjét bíróság elé állítja.

Jugoszláviában magyar radikális-párt alakul.

Szabadka lesz a párt központja.

A Bácsmezei Napló írja: A Vajdaságban lévő radikális helyi szervezeteknek a legtöbb helyen magyar anyanyelvű tagjai is vannak. A magyarok azonban nem igen vehetnek részt intenzíven a pártéletben, mert azok, akik az államnyelvet nem beszélik, nem tudják magukat a párt többi tagjaival megértetni. Ilyen körülmények közt természetesen a kisebbségi sérelmek orvoslásában sem jöhetnek semmi, hogy a kormányzó pártoknak magyar tagjai is vannak.

A radikális-párti magyarok között már régebbi idő óta mozgalom van, hogy külön magyar radikális-párt alakuljon, amely a vidéki szervezetekben a radikális-párttal együtt működne ugyan, de a tagok mégis a magyarok és a magyarság ügyesbajos dolgait külön is megvitathatnák.

A radikális-párt főbizottsága szívesen látta ezt a kezdeményezést s hozzájárult a magyar radikális-párt megalakulásának tervéhez.

A szabadkai magyar radikális párt megalakulására már folyik az aláírások gyűjtése s egyidejűleg a szabadkai választó kerületben másutt is megalakul a radikális párt. Az ország magyar radikális-pártjai megalakulásuk után egy központban egyesülnek, a központ székhelye valószínűleg Szabadka lesz.

Kattarinka József és Fia

cipőárház.

Csodás estélyi cipői látványosság számba mennek.

A szezon előhaladására való tekintettel magas **bőr és posztó**, valamint **hócipőket** leszállított áron ajánlunk.

A tavaszi évad.

Baja, 1925. január 13. Végre Baja is eljutott oda, hogy egy modern a színjátszás legfőbb követelményének megfelelő színházi terme van a Nemzeti Szállóban. Most már csak oda kell elérkeznie, hogy legközelebb itt szereplő szintársulata is lehetőleg a „legjobb körülménynek” megfeleljen, mert valóban, ez a város rohamosan csuszik lefelé bizonyos kulturális oldalakon, bár tagadhatatlan, hogy sokkal több tekintetben épp olyan rohamosan emelkedik. A farsang hetei alatt ugyyszólván minden estére, le van foglalva a Nemzeti gondosan megépített terme, azonban semmi sem tart örökké s így a hamvazó szerda is elérkezik. Aztán pedig nagy szünete lesz a vigalmaknak, ami igen helyes és gazdaságos dolog is. Jön azonban a tavasz, minden kulturális program nélkül, jön a maga erejével, dühjével biztató életadásával. Ezt az időt kellene a városnak felhasználni arra, hogy egy rövid, rendszerrel szervezett színi időnyt tartasson Baján.

A színházi bizottság okulva a múlt részben keserű, részben örvendetes tanulságain, nagy feladatok előtt áll. Igaz, hogy a kultuszminiszter rendeletileg rendelkezik a városok felett, különösen színházi ügyekben, még is a magunk ügyeit magunk ösmérhetjük legjobban s lehetetlen, hogy kulturális életünket egy nekünk idegen helyről irányítsák. Távol áll tőlem, hogy eddig itt működött szintársulatok sikertelenségére gondoljak, illetve sikertelen szintársulatokra — csupán a színházi bizottság működése és hatásköre tudatában azt remélem, hogy a legközelebb itt játszó trupp megteremtí mindazt, amit pl. ez a város és ez a publikum joggal követelhet.

A legutóbbi színház-tanfolyam lezárása óta több ízben volt szó arról, hogy a környékbeli nagyobb társulatok pár hétre átküldik drámai, majd operett személyzetüket vendégszereplésre. A teremügyek miatt meghusoltak ezek a tervek. Sem a szegedi, sem a pécsi társulat nem jöhetett. Most, a farsang után egyenesen a színházi bizottság kötelessége lenne szorgalmazni a jó teremhez, jó színházhoz, jó közönséghez egy jobb társulatot. Ugy Budapesten, mint az ország nagy városaiban egymást érik a szenzációs bemutatók, valóban nagyszerű irodalmi események vannak és voltak s mi messziről a sűrű dunai ködön át alig-alig láthatunk fel a fényhez és a haladáshoz. Lehetetlen az, hogy új színházi műsorral az új irodalom új és vonzó remekeivel egy jó és a szó nemes értelmében művész társulat ne tudna egy összetartó, szerető publikumot teremteni. A premiérek egész sorát nézte végig Budapest, Kaposvár, Miskóc, Szombathely, Szeged, Győr, Sopron s többi. hát elvégre Baja is megérezte hely volna!

Ugy tudjuk, a Nemzeti most meg akarja oldani a zenekar elhelyezésének problémáját is. Még pár simítás a termen és nem is kell párhetes szezonra ideálisabb helyet keresni. A farsang működő előadásai alatt megismerte a publikum ezt az új színházat, mindenképpen megelégedett, hisz jó helyen, szinte a város centrumában van — most már csak társulat kell. És színházi bizottság. Színházi bizottság volna is, csak a léleknek kell felébredni benne.

A mai körülmények között igen kevesen tehetik meg, hogy az „esti gyorsai” felugranak Budapestre (-ha ilyen volna!) és meg-

nézzék a bemutatókat. Megteheti azonban mindenki, hogy jó társulat előadásához hozzáférhető áron elmegy s ha egyszer elment,

megleszi máskor is, mert elvégre a Vadkan, vagy a Watelói oszta bajai premiérje is lehet vonzó művész és emlékhagyó.

Baja igazi jövője a kereskedelmi kikötőre épül.

A magyar emporiumok sorozatában Baja foglalta el az első helyet. — Kicsinyben Baja szimbolizálja azt a sorsot, melyen átment az egész ország. — Bajának a múltban a Duna volt az első életelő eleme. — Mit tette tönkre Baja gazdasági életét?

Hatalmas cikket közölt az OMKE. Bajáról.

Baja, 1925. jan. 13. Szenzációsan érdekes és igen sok szempontból megszívlehető közleménynek adunk helyet akkor midőn az PMKE. c. nagytekintélyű gazdasági és kereskedelmi lap „Baja” c. s a „Magyar emporiumok” rovatából vett tudósítást a mi olvasóközönségünk elé bocsájítjuk. Ez a közlemény igen helyes szemszögből világítja meg a helyzetet s egy sereg, mindenkit érdeklő közleményt tartalmaz. Íme:

Kicsinyben valahogyan Baja szimbolizálja azt a sorsot, melyen átment az egész ország. Néhány községgel együtt megmaradt darabja Bácsmegyének, mely azonban szintén átélte a szerb megszállás megpróbáltatásait. Visszakerült ugyan Magyarországba, de Szabadka és Zombor felé, azokra a vidékekre, melyekkel azelőtt a legélesebben összeköttetésben állott, a kapcsolata megszűnt. Az élénk forgalom, amely azelőtt Szabadkán keresztül átkötött a Duna és Tisza között, most megszűnt, illetőleg erősen megcsappanva, vicinális utakra terelődött.

Bajának a múltban a Duna volt az életelő eleme s a dunai víziút volt a tápláló ere annak a forgalomnak, amely a városnak a kereskedelmi jelentőségét kölcsönözte. Felsőbácska terménykereskedelme nagyrészt Baján összpontosult és bajai közvetítéssel került a pesti vásárookra. Ennek a hajdani virágzó kereskedelemnek a nyomai ma is láthatók Baján a rendelkezésüket elvesztett nagy magtárakban, borpincékben és raktárpületekben. Más oldalról viszont Baja volt az a piac, ahol messze környék fedezte szükségletét textilárúkban, kézműárúkban és a kereskedelmi forgalomnak egyéb cikkeiben.

Ez a helyzet a vasutak kiépítésével változott meg s ettől kezdve történt nagy eltolódás Baja gazdasági életének a rová-

sára. A budapest újvidék-zimányi fővonalat nem a Duna mentén, hanem Szabadkán át vezették, a szárnyvasutak révén a kisebb bácskai állomások is közvetlen összeköttetésbe kerültek a fővárossal és Bajának gyűjtő és elosztó piaci jellege megszűnt. Az elalvásra ítélt dunai városok sorába jutott.

Igy csak a szomorú valóság maradt meg Bajának és a város kereskedelmének a múlt század második felétől látnia kellett, hogy a forgalom miképp telődik el új utakra. Később Baja kapott ugyan vasutat, de ez a vasut a bácskai hid kiépítéséig eszaka volt s a Duna, amely azelőtt életelő eleme volt Baja gazdasági életének, akadály lett, amely hosszú időn keresztül elválasztotta a várost a szemben fekvő dunántúli vidékektől. A kereskedelem így visszafejlődött, Baja elmaradt a többi, szerencsésebb közlekedési viszonyoknak örvendő városok mögött.

Baja visszafejlődésében természetesen része volt annak a közlekedési politikának is, amely a víziutakat a vasutak kedvéért következetesen elhanyagolta.

Érdekes a hajóállomáshoz vezető összekötő vasutak a története. Ennek a megépítését a városi téves forgalmi politikából a Máv. nem nézte valami szívesen, mondhatni elamerikázta az építést. A háborúnak kellett jönni, hogy ennek a vonalszárnynak az ügye napirendre kerüljön. 1918-ban Baja nagyon szépen kivette a részét a Károly király által kezdeményezett osztrák gyermeknyaralattási akcióból, amelynek ügyeit Landwehr tábornok, az osztrák közlekedési diktátor intézte. A tábornok figyelme Bajára terelődött és sikerült meggyőzni arról, hogy katonai szempontból is mennyivel előnyösebb volna, ha a román gabona Bajáig jöhetne fel és ott kerülne átrakásra és így tehermentesítettnek a dél-

Szegek öme!

Nem többé lárt ifju Wisch Gál Budapest 71. sz. Telefon kaphat méteranként

4500

koronázár az bukolyfa deszkédót. Azonkár az kemény tázott

bot ólen- 4000 K-ért

és szakemény

t úfát méteranként

4500

koronázárhoz

szava.

Forg. ad. árt. titatik.

Spit illés az állit legjobb és lejobb rafa buklyenet h ázholtitva. Tele 121.

Éjjeli rekláció

Jan. 18-ig

vaggoni féléves vasút

ny. d. aritva

LOVÁDON

gy. árt.

Január hó 14-én, szerdán délután 6, este fél 9 órakor.

O-R-G-I-A
Dráma a vad szigeteken 7 felvonásban. — Ezt megelőzi **Tyü, de jó nyaralni.** Kiváló burleszk 2 felvonásban.
Hiradó. Aktualitások.

Ujlaki asbest pala, mindennemű kemény és fenyőfa anyag, tűzifa legolcsóbban beszerezhető

Kronberger-féle Faipari R. T. bajai fióktelepén
Budapesti ut, a Hengermalom és a Szt. Istváni hid között. Telefon: 288.

Uradałmi tej
állandóan kapható
Telekinél
Kölcsey ucca 13 sz.

Disznóetető
vályu
cementből.

Könnyen tisztán-
tartható, fertőtle-
nithető és soha
nem pusztul.
2 és fél 3, 4, 5, 6 és
7 sukkes hosszban,
ára sukkonként

25.000 K

Grünhut Miksa
Spitzer-féle téglá és
cementárugyár
Baja.
Telefon: 160.

**Kőmives-, kőfaragó-
és ácsmesteri
vizsgákra**

előkészít

Fehér Jenő

műszaki főtanácsos.
Erzsébet királyné-ut 44 szám.

Pékműhely

kiadó Szegedi-ut 5. sz.

Eladó

a belvárosban egy 4 szobá-
ból, ávegezett folyosóból és
mellékhelyiségekből, szép ud-
varból álló **ház.**

Érdeklődni lehet

Dr. Sándor Imre
ügyvédi irodájában.

Eladó

30 kiló friss zsír
Cim a kiadóban.

**Irodaszolgai
állás.**

Penti állás 1925. január 19-én
kerül betöltésre. Sajátkezűleg irt
ajánlatok e hó 17-ig benyújtandók.
Csakis megbízható, kaució-
val rendelkező, jó megjelenésű
fiatalembernek ajánlati jöhetnek
számításba. Birtoklást és nyug-
díjas állászatok előnyben.

Ugyanott egy kifizető fiu vagy
leány (fiu előnyben) felvétetik.
Cim a kiadóban.

Jánosalmi
Mészhomok Tég-
lagyár R. T.
Jánosalma,
ellogad előjegy-
zést március havi
szállításra
elsőrendű,
nagy méretű
mészhomok-
tégglára.

Kékhegyi
termelésünkben
eladásra

kerül:

**Akácszerfa,
Akácoszlop,
Akáctü zifa,
Akáctuskó,
Akácrózse.**

Felvilágosítást nyújt:

Wiesel Sándor

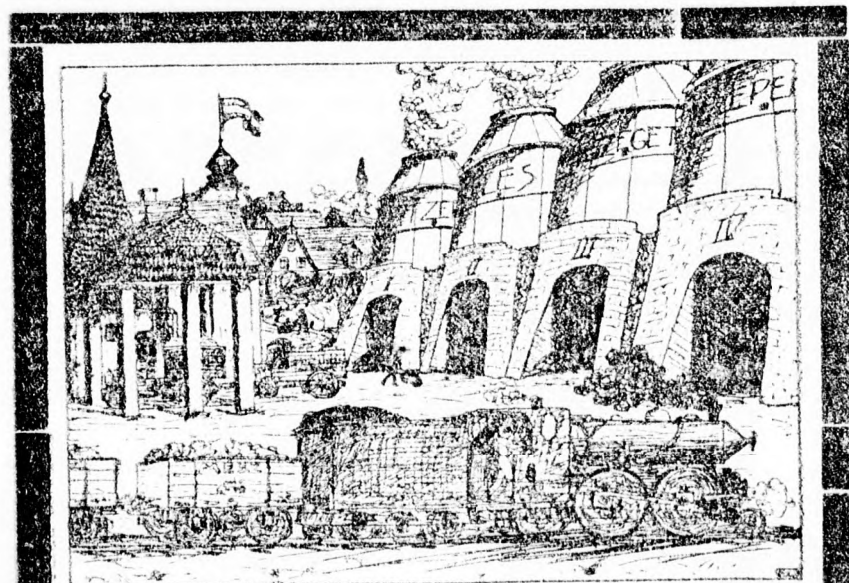
Kossuth ucca 17.

Dely Géza

Deszkás ucca 13.

dr. Bajal Ernő

Haynald ucca 13.

Saját termelésű lával égetett darabos

MÉSZ

Portland cement, retorta bűkkla-
szén és kátrány fedellemez
állandóan kapható:

Spitzer Illés

BAJA, Budapesti-ut 9. Vasa tér.
Minden mennyiséget házhoz szállítok. - Telefon 121

**Jó szemüveget
csak
Majtinszknál**

(Tóth Kálmán szoborral szemben)
a Bajai Kerületi Munkásbizto-
sító Pénztár szer. ödött aszilli-
tője, a Magyar Lászlószobor
Orsz. Szövetségének tagjánál
kaphat

Rözpnt utáni kombinált üvegeket a
legpontosabban becsinál, a javít-
ásokat a leggyorsabban készíti el.

**Fränkl és
Horváth**

mechanikai műhelye.

Baja,

Budapesti ut 15

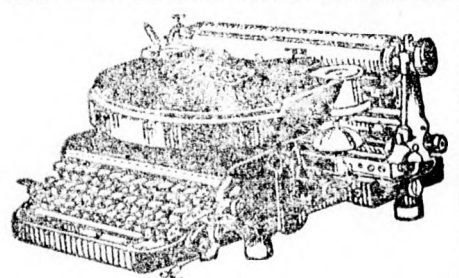
Phönix varrógépek,

Mühlhausen-i és

Styria kötőgépek,

Premier kerékpárok és

motorkerékpárok

Protos irógépek képviselése

Aifa separatorok és vaj-

szepítő gépek

Özön és mechanikai cik-

kek alkatrészeinek,

nagyra-tára szakaszú

javítóműhelye jóállás

szellett. Kő-ögepiák,

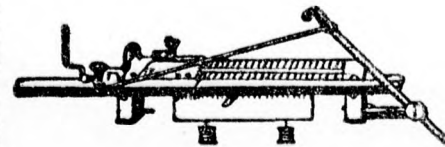
irógép kelek, focball

labdák, Zsebiámpa ele-

mech, cerbid vi ágrási

cikkek Szűcsép, S. ij-

gyártógépek.

Építőmesterek és építetők figyelembe!

szabadalmazott **Terrenol-pala** a világ legjobb
fagyálló, tűzálló, vízáthatlan **állando rakat és**
egyedülnél helyes

Első Bajai Malomépítő és Mezőgazdasági Gépgyár
Baja, Kölcsey ucca 2 szám alatt. (Budapesti-ut sarok.) Telefon 1181

KOLLARIT
BORLEMEZ
STACIÁLUM PEDÉLLEMEZ

nyomatott a Corvin-nyomda nyomdájában Baja (Fodor Sándor és Társa) Készít és forgalmazza a Független Magyarország lapkiadóvállalat, a központi feladás: Fodor Károly.